

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Samordningsstaben

Utvalgte økonomiske nøkkeltall basert på foreløpige KOSTRA-data for 2022

Innhold

1. Innledning.....	3
2. Netto driftsresultat	4
3. Disposisjonsfond.....	7
4. Gjeldsbelastning.....	10
4.1 Netto lånegjeld	10
4.2 Netto renteeksponert gjeld	12
5. Folketallsutvikling.....	13

1. Innledning

KOSTRA (KOMmune-STat-RApportering) er et nasjonalt informasjonssystem om kommunale virksomheter. Informasjon om kommunale tjenester og bruk av ressurser på ulike tjenesteområder registreres og sammenstilles for å gi relevant informasjon til beslutningstakere og andre, både nasjonalt og lokalt. Informasjonen skal tjene som grunnlag for analyse, planlegging og styring, samt gi grunnlag for å vurdere om nasjonale mål nås. Informasjonen skal også bidra til å gjøre det mulig å forbedre tjenestene i kommunesektoren.

KOSTRA-tallene gir et grunnlag for å vurdere prioriteringer, dekningsgrader og produktivitet mellom kommuner over tid. Ulik prioritering, kvalitet på tjenestene, struktur og behov i befolkningen, er faktorer som vil påvirke nøkkeltallene.

Dette heftet er utarbeidet av Statsforvalteren i Oslo og Viken. Vi presenterer noen utvalgte økonomiske nøkkeltall basert på foreløpige KOSTRA-tall for kommuner i våre fylker. Hensikten med rapporten er å vise til den økonomiske situasjonen i våre kommuner. For å vise utviklingen i økonomien har vi tatt med en tidsserie på 5 siste år altså perioden 2018-2022. Vi gjør oppmerksom på at tidsserien er brutt for sammenslåingskommuner og kommuner med grensejustering.

Tallene som er brukt i rapporten er på konsernnivå for 2022 presentert 15.03.2023. Konserntall er tall for kommunen som juridisk enhet og inkluderer kommunale foretak, interkommunale samarbeider og interkommunale selskaper. Ved å bruke konserntall, elimineres det vesentligste av forskjellene i tallene som skyldes ulik organisering av den kommunale tjenesteproduksjonen.

I Viken ble det pr. 1.1.20 gjennomført flere endringer. Vi har i alt 51 kommuner i tillegg til Oslo kommune. Det ble gjennomført 7 kommunesammenslåinger, som berørte 20 kommuner med til sammen vel 450.000 innbyggere. Videre ble det foretatt to grensejusteringer mellom fire kommuner. Kommunene det gjelder er Ås og Nordre Follo, og Lillestrøm og Nes. Ellers er Jevnaker og Lunner en del av Viken.

Oslo, mars 2023.

2. Netto driftsresultat

Netto driftsresultat (NDR) er et mål på hvor mye kommunene sitter igjen med av driftsinntekter etter at driftsutgifter, netto renter og avdrag er betalt. Målt i prosent av driftsinntektene uttrykker NDR hvor stor del av de tilgjengelige driftsinntektene kommunene kan disponere til å finansiere investeringer eller avsette til senere bruk. NDR er et uttrykk for kommunenes økonomiske handlefrihet.

Netto driftsresultat blir brukt av Teknisk beregningsutvalg (TBU) som en hovedindikator for økonomisk balanse i kommunesektoren. TBU anbefaler at NDR over tid bør ligge på 1,75 %.

Foreløpige KOSTRA-tall for regnskap 2022 viser at kommunene i landet utenom Oslo i sum hadde et NDR i prosent av driftsinntektene på 2,6 %. Det samme var gjennomsnittlig NDR for kommunene i Viken, mens Oslo kommunes resultater endte opp på 5,4 %. Imotsetning til i fjor hvor alle kommunene våre hadde positive driftsresultater er spredningen i resultatene større i år, hvor flere kommuner har negative resultater.

Skiptvet (-4,5 %), Marker (-1,8 %), Rakkestad (-0,7 %), Asker(-0,7 %), Eidsvoll (-0,5 %), Hvaler (-0,3 %) og Lørenskog (-0,1 %) er kommuner med negativ driftsresultat. De øvrige kommunene har positive resultater. Ål kommune har det beste resultatet på 9,0 %.

Kommunenes regnskapsresultater for 2022 er påvirket av mange forhold både på inntekts- og utgiftssiden.

Kommunene jobber hele tiden med omstilling og tjenesteutvikling, og noen av de eksterne forholdene som har virket inn på resultatene er:

- uventede og historisk høye skatteinntekter sent på året. Rekordstore utbytter i 2021 ga sterk vekst i skatteinntektene.
- koronapandemien og kompensasjon for denne for første halvår. Dette er midler som for det første ble vedtatt og utbetalt sent i desember, og for det andre bidro til at flere av våre kommuner gjennom innbyggertilskuddet ble overkompensert. Enkelte kommuner har merutgifter som fullt ut ikke er kompensert.
- høy prisvekst og økte renter.
- krigen i Ukraina.

Kort forklaring på de historiske regnskapstallene

2021 resultatene er preget av korona og høy skatteinngang sent på året. Gjerdrum kommune skilte seg markant ut og det skyldtes i hovedsak ekstra statlige overføringer i forbindelse med kvikkleireskredet i 2020.

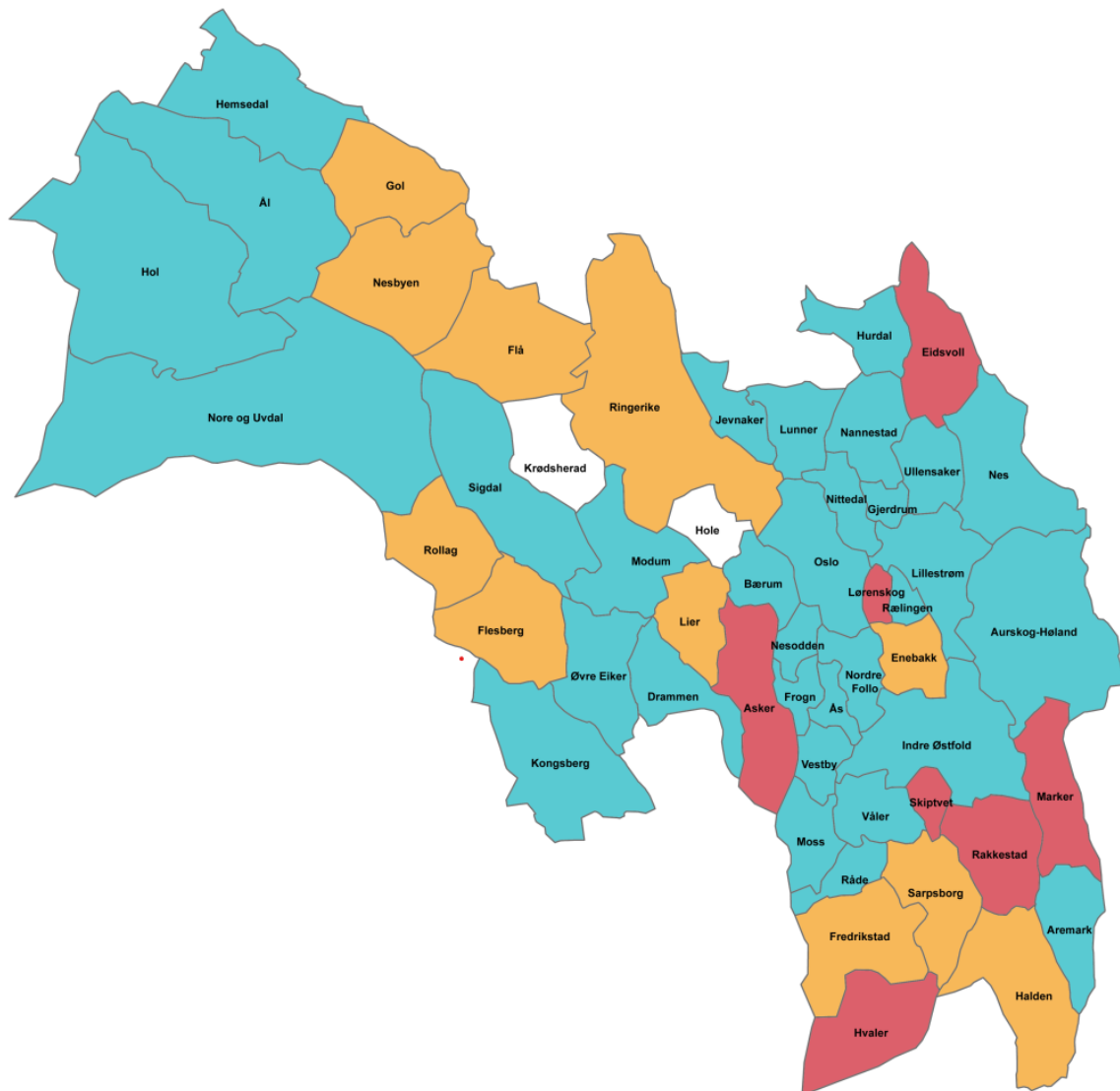
I 2020 mottok og inntektsførte kommunene ulike statlige tilskudd knyttet til covid-19, hvor deler av utgiftene til disse påløp først i 2021. I tillegg ble kommunene i 2020 kompensert gjennom en høyere deflator enn faktisk pris- og lønnsvekst, og redusert arbeidsgiveravgift. Det har også vært spesielt lave pensjonskostnader i 2020. Videre mottok sammenslåingskommunene reformstøtte, noe som påvirker deres tall.

Merskatteveksten har siden 20015 vært betydelig. Kommunene har gjennomgående fått mer i skatt enn forventet, noe som har påvirket resultatene.

Netto driftsresultat 2022

Nedenfor presenteres netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter for 2022 som kart. Fargelaggingen av kartet tar utgangspunkt i følgende terskelverdier:

- Kommuner over 1,75 % i NDR
- Kommuner mellom 0 % - 1,75 % i NDR
- Kommune under 0 % i NDR

Tabellen under viser netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter for perioden 2018 - 2022:

Netto driftresultat i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)								
					Foreløpige regnskapstall	Endring i prosentpoeng	Gjennomsnitt for perioden	
Kommune	2018	2019	2020	2021	2022	2021-2022	2018-2022	
Halden	3,7	1,8	1,8	3,1	0,8	-2,3	2,2	
Moss			2,4	4,6	4,7	0,1		
Sarpsborg	1,5	1,5	1,5	2,4	1,4	-1,0	1,7	
Fredrikstad	0,4	0,8	0,0	0,7	0,8	0,1	0,5	
Drammen			4,3	3,7	3,8	0,1		
Kongsberg	1,8	1,1	1,1	0,3	1,9	1,6	1,2	
Ringerike	1,0	2,5	1,3	1,4	0,0	-1,4	1,2	
Hvaler	2,4	-3,8	-2,2	2,5	-0,3	-2,8	-0,3	
Aremark	4,0	0,4	5,6	6,3	2,8	-3,5	3,8	
Marker	2,9	4,6	4,8	6,0	-1,8	-7,8	3,3	
Indre østfold			4,8	5,3	2,2	-3,1		
Skiptvet	1,2	3,6	3,2	3,0	-4,5	-7,5	1,3	
Rakkestad	3,5	2,7	0,7	0,4	-0,7	-1,1	1,3	
Råde	1,8	1,2	2,4	2,9	4,1	1,2	2,5	
Våler	-0,1	-1,8	-2,6	3,1	4,0	0,9	0,5	
Vestby	5,5	3,7	2,4	6,6	5,1	-1,5	4,7	
Nordre Follo			1,2	4,1	3,0	-1,1		
Ås	1,2	-2,1	0,6	6,3	2,6	-3,7	1,7	
Frogn	0,5	-2,5	-2,3	4,2	6,9	2,7	1,4	
Nesodden	3,2	2,3	2,3	5,1	4,1	-1,0	3,4	
Bærum	5,3	7,3	6,0	7,3	3,4	-3,9	5,9	
Asker			3,9	4,4	-0,7	-5,1		
Aurskog-Høland			5,2	7,2	5,2	-2,0		
Rælingen	3,4	1,0	2,5	5,3	1,8	-3,5	2,8	
Enebakk	0,2	2,7	1,1	4,5	0,2	-4,3	1,7	
Lørenskog	3,4	2,6	2,7	5,1	-0,1	-5,2	2,7	
Lillestrøm			5,0	5,4	4,4	-1,0		
Nittedal	2,0	4,7	4,3	4,5	3,3	-1,2	3,8	
Gjerdrum	3,2	3,6	2,5	16,9	5,7	-11,2	6,4	
Ullensaker	-0,9	0,9	1,7	3,3	4,6	1,3	1,9	
Nes	-0,2	0,8	4,9	7,7	5,4	-2,3	3,7	
Eidsvoll	0,6	0,9	1,4	2,1	-0,5	-2,6	0,9	
Nannestad	2,8	5,0	4,1	7,4	3,7	-3,7	4,6	
Hurdal	3,4	-3,5	3,6	6,5	3,8	-2,7	2,8	
Hole	2,1	0,3	4,5	3,0	.	.	.	
Flå	3,2	1,6	4,0	6,9	0,2	-6,7	3,2	
Nesbyen	-1,2	-3,5	-1,1	4,2	1,7	-2,5	0,0	
Gol	-0,3	-2,0	2,4	0,3	0,6	0,3	0,2	
Hemsedal	1,9	2,3	8,1	12,1	8,8	-3,3	6,6	
Ål	3,9	3,0	0,4	1,6	9,0	7,4	3,6	
Hol	-0,9	-0,5	1,0	9,4	6,1	-3,3	3,0	
Sigdal	1,6	-0,4	3,6	6,5	6,0	-0,5	3,5	
Krødsherad	8,2	4,3	8,4	8,4	.	.	.	
Modum	1,6	1,2	1,5	3,3	4,6	1,3	2,4	
Øvre Eiker	1,1	1,7	0,2	2,5	1,9	-0,6	1,5	
Lier	2,3	2,5	5,3	5,9	1,2	-4,7	3,4	
Flesberg	0,6	-1,5	-3,2	1,3	1,3	0,0	-0,3	
Rollag	0,0	0,3	5,6	2,8	1,0	-1,8	1,9	
Nore og Uvdal	-0,7	0,2	1,3	6,4	2,1	-4,3	1,9	
Jevnaker	0,9	0,4	2,9	7,6	6,0	-1,6	3,6	
Lunner	-1,1	-1,1	2,7	5,3	2,4	-2,9	1,6	
Oslo	5,2	4,5	3,7	4,6	5,4	0,8	4,7	
Sammenslåingskommune								
Rapportering mangler								
Gjennomsnitt Viken				4,5	2,6			
Landet u/ Oslo				4,2	2,6			

3. Disposisjonsfond

Disposisjonsfondet er det eneste fondet som fritt kan benyttes til å dekke utgifter i både drifts- og investeringsregnskapet. Størrelsen på disposisjonsfondet er et uttrykk for hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift, og er den delen av reservene som best gir uttrykk for den økonomiske handlefriheten.

Avhengig av ulike risikoforhold og framtidige tiltak bør disposisjonsfondet være stort nok for å takle svingninger i utgifter og inntekter på en kontrollert måte.

Foreløpige KOSTRA-tall viser at kommunene i landet utenom Oslo har et disposisjonsfond på 14,4 % i 2022. Snittet for Viken kommunene er på 15,6 %, mens Oslo kommune ligger på 15,4 %.

Samlet disposisjonsfons for Oslo og Viken kommunene har fra 2021 til 2022 styrket seg fra over 26 mrd. kr til omtrent 31 mrd. kroner. Av økningen på vel 5 mrd. kroner står Oslo alene for over 3 mrd. kroner.

Nivået på disposisjonsfondet varierer imidlertid i stor grad mellom kommunene. Det økonomiske handlingsrommet øker med langsiktig planlegging, men dette er krevende i en tid med mange ekstraordinære forhold.

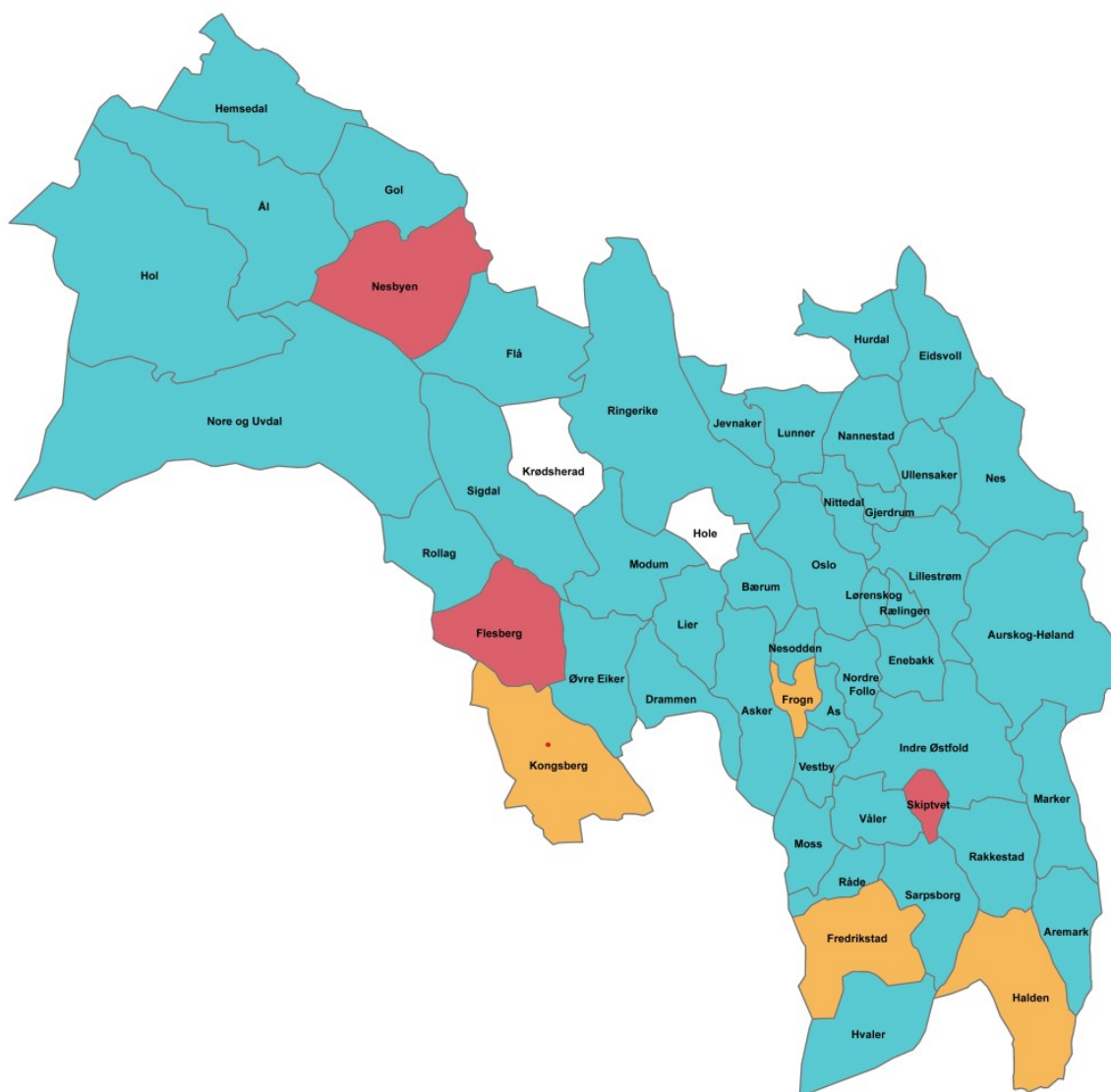
Flesberg kommune har den laveste fonsbeholdningen på 3,4 % av driftsinntekter. Gjerdrum kommune har et disposisjonsfond på 33,0 % av driftsinntektene, men dette må blant annet sees i sammenheng med kompensasjon knyttet til skredet.

Ser vi på gjennomsnittet for perioden 2018– 2022 er det Flesberg sammen med Nesbyen kommune som har minst disponible midler, mens Bærum og Gjerdrum har mest.

Disposisjonsfond 2022

Nedenfor presenteres disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter for 2022 som kart. Fargelggingen av kartet tar utgangspunkt i følgende terskelverdier:

- Kommuner med disposisjonsfond under 5 %
- Kommuner med disposisjonsfond mellom 5 % og 8 %
- Kommuner med disposisjonsfond over 8 %

Tabellen under viser disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter for perioden 2018 – 2022:

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)							
					Foreløpige regnskapstall	Endring i prosentpoeng	Gjennomsnitt for perioden
Kommune	2018	2019	2020	2021	2022	2021-2022	2018-2022
Halden	1,0	4,7	5,5	7,4	8,0	0,6	5,3
Moss			11,0	14,5	17,1	2,6	
Sarpsborg	10,4	9,2	9,9	9,8	9,5	-0,3	9,8
Fredrikstad	8,7	7,8	7,8	7,8	8,0	0,2	8,0
Drammen			17,6	13,3	11,2	-2,1	
Kongsberg	3,9	4,7	5,6	5,1	6,1	1,0	5,1
Ringerike	7,7	9,6	9,1	10,7	11,3	0,6	9,7
Hvaler	8,9	8,7	8,5	11,3	11,2	-0,1	9,7
Aremark	1,5	2,1	6,4	10,2	12,8	2,6	6,6
Marker	13,2	15,5	21,0	22,0	20,8	-1,2	18,5
Indre østfold			10,7	15,0	15,5	0,5	
Skiptvet	8,1	4,9	7,8	8,9	4,4	-4,5	6,8
Rakkestad	9,7	12,7	16,1	15,4	14,3	-1,1	13,6
Råde	7,4	10,0	12,7	14,3	16,5	2,2	12,2
Våler	16,4	11,6	11,6	12,1	14,7	2,6	13,3
Vestby	33,5	30,8	21,5	25,7	21,3	-4,4	26,6
Nordre Follo			11,7	13,3	15,9	2,6	13,6
Ås	10,3	9,8	8,5	13,4	15,4	2,0	11,5
Frogn	9,0	6,9	3,9	6,3	5,6	-0,7	6,3
Nesodden	10,3	10,2	10,6	12,0	14,3	2,3	11,5
Bærum	31,8	30,9	30,8	31,0	29,2	-1,8	30,7
Asker			18,3	18,2	15,0	-3,2	
Aurskog-Høland			12,3	16,6	19,6	3,0	
Rælingen	10,2	10,1	9,7	12,9	13,5	0,6	11,3
Enebakk	14,7	14,1	16,1	17,5	18,2	0,7	16,1
Lørenskog	6,8	6,6	10,3	13,2	12,1	-1,1	9,8
Lillestrøm			11,1	14,7	18,3	3,6	
Nittedal	17,0	16,6	15,1	15,3	17,1	1,8	16,2
Gjerdrum	27,2	29,6	33,0	34,2	33,0	-1,2	31,4
Ullensaker	6,0	5,6	4,7	8,5	13,5	5,0	7,7
Nes	11,0	10,7	14,8	20,0	22,1	2,1	15,7
Eidsvoll	19,5	18,2	17,9	18,4	16,6	-1,8	18,1
Nannestad	22,9	22,6	25,9	25,5	24,6	-0,9	24,3
Hurdal	4,6	8,4	6,2	10,4	13,0	2,6	8,5
Hole	5,3	9,0	11,8	14,8			
Flå	9,4	10,6	12,3	14,7	12,8	-1,9	12,0
Nesbyen	3,9	2,1	0,3	3,3	4,1	0,8	2,7
Gol	16,3	13,9	13,0	11,9	12,3	0,4	13,5
Hemsedal	21,4	19,1	23,5	31,2	26,3	-4,9	24,3
Ål	9,2	10,8	13,2	15,6	23,5	7,9	14,5
Hol	9,1	8,6	9,8	17,8	17,2	-0,6	12,5
Sigdal	14,4	14,6	16,4	20,4	22,3	1,9	17,6
Krødsherad	25,8	28,8	38,5	39,7			
Modum	6,4	6,7	6,6	7,6	10,3	2,7	7,5
Øvre Eiker	6,0	4,6	6,3	7,8	9,3	1,5	6,8
Lier	6,6	7,4	12,1	15,4	16,7	1,3	11,6
Flesberg	4,6	2,7	0,1	0,9	3,4	2,5	2,3
Rollag	7,7	5,9	11,7	14,5	13,6	-0,9	10,7
Nore og Uvdal	9,5	6,6	5,3	8,8	9,6	0,8	8,0
Jevnaker	13,1	9,5	9,6	16,6	21,8	5,2	14,1
Lunner	6,3	2,4	4,3	7,7	10,2	2,5	6,2
Oslo	9,1	8,9	10,0	11,5	15,4	3,9	11,0
Sammenslåingskommune							
Rapportering mangler							
Gjennomsnitt Viken				15,4	15,6		
Landet u/ Oslo				13,7	14,4		

4. Gjeldsbelastning

4.1 Netto lånegjeld

Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld eksklusive pensjonsforpliktelser. I tillegg gjøres det fradrag for totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlige lån (utlån av egne midler).

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter er et bilde på gjeldsgraden i kommunene, og sier noe om hvor krevende det kan bli å betale ned gjelden. Alt av netto lånegjeld vil imidlertid ikke være renteesponert gjeld, det vil si gjeld der en gitt økning i renten netto vil påvirke budsjettbalansen i kommunen. Netto renteesponert gjeld ser vi på neste delkapittel.

Når netto lånegjeld som indikator skal tolkes er det viktig at den ikke ses isolert sett, men bør ses i sammenheng med andre indikatorer, slik som eksempelvis netto driftsresultat og disposisjonsfond.

Gjennomsnittlig netto lånegjeld for Viken kommuner i 2022 er på 93,6 % og for Oslo på 59,1 %. Gjeldsgraden for landet uten Oslo ligger på 91,0 % og er en liten nedgang fra ifjor.

Samlet lånegjeld for Oslo og Viken kommunene har fra 2021 til 2022 gått opp fra over 146 mrd. kroner til litt over 160 mrd. kroner. Av økningen på 14 mrd. kroner står Oslo alene for nesten 6 mrd. kroner.

Følgende tre kommuner har i 2022 den høyeste netto lånegjelden i % av brutto driftsinntekter: Vestby (142,3 %), Rælingen (145,6 %) og Lørenskog (158,0 %). Felles for disse kommunene, i tillegg til høy gjeldsnivå, er blant annet innbyggervest.

I motsetning finner vi følgende kommuner som har den laveste netto lånegjelden: Hol (37,7 %), Nore og Uvdal (43,0 %) og Rollag (45,3 %).

Når det gjelder utviklingstallene for perioden 2018-2022 er det i hovedsak de samme kommunene som ligger på topp og bunn i gjeldsnivå.

Tabellen under viser netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter 2018- 2022:

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)							
					Foreløpige regnskapstall	Endring i prosentpoeng	Gjennomsnitt for perioden
Kommune	2018	2019	2020	2021	2022	2021-2022	2018-2022
Halden	105,2	107,1	113,0	110,8	126,3	15,5	112,5
Moss			83,3	80,1	81,3	1,2	
Sarpsborg	79,9	77,2	76,8	72,6	74,0	1,4	76,1
Fredrikstad	90,6	94,1	93,8	91,4	92,2	0,8	92,4
Drammen			149,0	103,5	102,0	-1,5	
Kongsberg	79,2	84,6	91,6	92,0	87,4	-4,6	87,0
Ringerike	80,0	92,8	110,0	106,3	109,3	3,0	99,7
Hvaler	106,3	110,1	129,6	135,1	130,6	-4,5	122,3
Aremark	107,5	108,0	98,8	94,4	92,1	-2,3	100,2
Marker	56,4	64,9	78,0	70,2	76,0	5,8	69,1
Indre østfold			77,2	74,8	75,2	0,4	
Skiptvet	29,9	32,7	56,6	56,8	58,9	2,1	47,0
Rakkestad	92,3	97,0	95,5	96,4	90,6	-5,8	94,4
Råde	80,1	77,5	75,7	75,3	81,9	6,6	78,1
Våler	54,0	45,3	58,2	58,9	61,5	2,6	55,6
Vestby	125,4	122,6	118,2	125,4	142,3	16,9	126,8
Nordre Follo			117,3	110,1	104,7	-5,4	
Ås	108,0	109,7	117,4	113,0	117,1	4,1	113,0
Frogn	120,5	143,6	141,7	129,0	121,5	-7,5	131,3
Nesodden	73,4	82,1	85,4	81,4	83,2	1,8	81,1
Bærum	58,9	62,8	73,1	72,3	74,9	2,6	68,4
Asker			84,3	83,4	97,6	14,2	
Aurskog-Høland			82,6	78,7	70,9	-7,8	
Rælingen	127,4	128,7	132,7	139,1	145,6	6,5	134,7
Enebakk	129,1	123,2	109,4	98,4	95,6	-2,8	111,1
Lørenskog	123,1	123,1	132,7	142,9	158,0	15,1	136,0
Lillestrøm			101,8	98,2	94,7	-3,5	
Nittedal	69,8	88,6	99,4	101,4	95,1	-6,3	90,9
Gjerdrum	102,5	93,2	91,0	56,3	69,3	13,0	82,5
Ullensaker	143,0	146,4	151,1	113,1	126,2	13,1	136,0
Nes	61,8	65,9	72,7	70,0	66,2	-3,8	67,3
Eidsvoll	93,4	97,8	92,2	90,8	94,7	3,9	93,8
Nannestad	105,4	101,6	96,2	86,3	99,6	13,3	97,8
Hurdal	77,6	78,6	79,0	85,0	92,0	7,0	82,4
Hole	64,4	63,2	61,8	59,0			
Flå	70,8	74,6	78,7	67,2	64,5	-2,7	71,2
Nesbyen	59,3	69,4	87,1	83,5	84,8	1,3	76,8
Gol	81,9	73,8	71,9	69,2	64,8	-4,4	72,3
Hemsedal	68,4	65,1	59,8	70,6	65,8	-4,8	65,9
Ål	55,5	66,4	62,2	64,3	56,8	-7,5	61,0
Hol	60,3	63,5	66,2	56,9	37,7	-19,2	56,9
Sigdal	42,9	41,6	39,3	54,1	53,8	-0,3	46,3
Krødsherad	48,0	88,7	95,6	82,7			
Modum	58,1	52,5	54,0	53,0	50,9	-2,1	53,7
Øvre Eiker	78,0	71,4	73,8	67,7	80,0	12,3	74,2
Lier	84,0	96,6	101,5	100,4	93,6	-6,8	95,2
Flesberg	109,1	138,6	138,3	127,7	112,0	-15,7	125,1
Rollag	40,1	43,9	47,1	50,1	45,3	-4,8	45,3
Nore og Uvdal	30,4	33,8	37,1	39,8	43,0	3,2	36,8
Jevnaker	90,4	86,8	85,7	80,4	77,4	-3,0	84,1
Lunner	90,2	109,5	114,2	102,5	103,0	0,5	103,9
Oslo	46,6	49,0	52,8	53,3	59,1	5,8	52,2
Sammenslåingskommune							
Rapportering mangler							
Gjennomsnitt Viken							
				91,8	93,6		
Landet u/ Oslo				93,0	91,0		

4.2 Netto renteeksponert gjeld

Som nevnt tidligere er ikke alt av netto lånegjeld det samme som renteeksponert gjeld, det vil si gjeld der en økning i renten påvirker budsjettbalansen i kommunen. Dette gjelder blant annet gjeld knyttet til selvkostområdene (vann, avløp og renovasjon) som finansieres ved gebyrer fra innbyggerne og gjeld med rentekompensasjonsordninger.

Netto renteeksponering gir en indikasjon på hvor mye av kommunekonsernet sin renteeksponerte gjeld som er igjen etter at rentebærende likviditet (bankinnskudd, sertifikater og obligasjoner) er trukket fra. Variabelen gir således en indikasjon på hvor sårbar kommunekonsernet vil være for en endring i rentenivået (før man tar hensyn til eventuelle rentebindinger).

Rentenivået gjennomgående har vært lavt over flere år og steg i flere omganger i 2022. Renten forventes å øke ytterligere i tiden fremover, og det er derfor viktig at kommunene i vurderingen av finansell risiko stresstester gjelden sin med ulike scenarier og utslag det kan gi på bunntinjen i regnskapet, jf. grunnleggende krav til økonomiforvaltning i kommuneloven.

Gjennomsnittelig netto renteeksponert gjeld for Viken kommuner for 2022 er på 46 % mens Oslo kommune ligger på 23 %. Landet for øvrig uten Oslo ligger på 47 %.

Kommunene som ligger høyest på denne indikatoren er nesten de samme som lå øverst på netto lånegjeld, altså Frogn (93,8 %), Rælingen(104,1 %) og Lørenskog (113,7 %).

Vi har tre kommuner i regionen som har negativ netto renteeksponert gjeld, som betyr gevinst ved renteoppgang. Kommunene dette gjelder er Hol (-24,8 %), Gjerdrum (-15,3 %) og Sigdal (-4,7 %).

Ser vi på gjennomsnittet for perioden 2018– 2022 finner vi noen av de samme overnevnte kommunene i begge ender av netto renteeksponert gjeld.

Tabellen under viser netto renteeksponert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter 2018- 2022:

Netto renteesponering i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)							
					Foreløpige regnskapstall	Endring i prosentpoeng	Gjennomsnitt for perioden
Kommune	2018	2019	2020	2021	2022	2021-2022	2018-2022
Halden	55,7	54,6	55,4	52,0	65,4	13,4	56,6
Moss			51,1	44,2	39,4	-4,8	
Sarpsborg	49,4	45,6	37,9	37,2	40,4	3,2	42,1
Fredrikstad	44,9	48,2	47,6	47,8	50,2	2,4	47,7
Drammen			98,9	53,3	55,8	2,5	
Kongsberg	48,4	52,0	62,7	60,8	56,5	-4,3	56,1
Ringerike	27,2	38,5	50,4	45,7	49,7	4,0	42,3
Hvaler	32,5	49,0	65,3	77,8	69,3	-8,5	58,8
Aremark	28,8	19,3	14,3	14,9	23,3	8,4	20,1
Marker	21,3	19,4	33,2	28,4	32,6	4,2	27,0
Indre Østfold			27,0	24,9	24,9	0,0	
Skiptvet	-6,0	-0,8	20,4	16,7	13,2	-3,5	8,7
Rakkestad	53,6	55,9	53,0	58,5	55,0	-3,5	55,2
Råde	53,2	49,8	46,2	49,0	43,0	-6,0	48,2
Våler	15,3	18,7	36,6	37,0	12,4	-24,6	24,0
Vestby	48,4	42,3	50,5	86,1	72,2	-13,9	59,9
Nordre Follo			68,3	59,2	51,4	-7,8	
Ås	46,5	52,9	57,3	51,4	56,7	5,3	53,0
Frogn	95,6	105,9	105,9	93,7	93,8	0,1	99,0
Nesodden	32,6	46,6	45,4	34,7	30,0	-4,7	37,9
Bærum	-3,7	6,2	16,5	17,4	14,7	-2,7	10,2
Asker			47,9	51,4	58,5	7,1	
Aurskog-Høland			41,1	36,7	35,7	-1,0	
Rælingen	82,7	85,4	92,2	95,8	104,1	8,3	92,0
Enebakk	80,8	102,1	89,2	54,6	75,6	21,0	80,5
Lørenskog	83,1	89,4	97,6	105,1	113,7	8,6	97,8
Lillestrøm			52,7	48,8	43,6	-5,2	
Nittedal	20,0	36,2	49,9	53,8	49,0	-4,8	41,8
Gjerdrum	32,5	24,2	25,8	-7,6	-15,3	-7,7	11,9
Ullensaker	91,1	95,7	93,2	67,8	68,8	1,0	83,3
Nes	27,5	31,2	35,6	29,3	24,2	-5,1	29,6
Eidsvoll	31,0	36,2	35,6	36,9	45,5	8,6	37,0
Nannestad	42,0	44,9	33,6	27,9	41,9	14,0	38,1
Hurdal	41,9	45,3	44,7	39,5	41,0	1,5	42,5
Hole	27,1	26,7	22,9	23,5			
Flå	28,7	36,7	37,2	18,4	20,3	1,9	28,3
Nesbyen	28,9	39,1					34,0
Gol	37,8	39,6	38,4	33,9	30,1	-3,8	36,0
Hemsedal	-2,1	3,8	-4,4	13,0	11,2	-1,8	4,3
Ål	17,7	42,5	22,7	26,5	17,9	-8,6	25,5
Hol	-0,1	3,6	2,6	-10,8	-24,8	-14,0	-5,9
Sigdal	-2,8	-2,6	-3,8	0,9	-4,7	-5,6	-2,6
Krødsherad	-18,3	25,0	23,9	-7,2			
Modum	18,4	20,3	19,3	21,3	18,7	-2,6	19,6
Øvre Eiker	37,8	34,1	32,6	29,7	37,7	8,0	34,4
Lier	38,7	50,3	49,4	43,7	40,5	-3,2	44,5
Flesberg	79,0	94,8	95,3	79,6	63,0	-16,6	82,3
Rollag	5,1	9,9	5,8	1,5	2,2	0,7	4,9
Nore og Uvdal	-9,0	-1,7	-10,3	3,3	7,7	4,4	-2,0
Jevnaker	48,0	52,1	47,5	37,5	32,0	-5,5	43,4
Lunner	56,0	90,7	82,9	68,0	67,8	-0,2	73,1
Oslo	18,6	19,6	19,9	18,3	22,6	4,3	19,8
Sammenslåingskommune							
Rapportering mangler							
Gjennomsnitt Viken				48,1	46,0		
Landet u/ Oslo				48,6	46,7		

5. Folketallsutvikling

Utvikling i folketallet har betydning for utviklingen av rammetilskuddet til kommunene. Folketall og befolknings sammensetning påviker også den økonomiske situasjonen i kommunen. Vi har derfor tatt med den faktiske befolkningsutviklingen i kommunene pr 1. januar hvert år for perioden 2019-2023.

Vi gjør oppmerksom på at innbyggertallene for 2023 er påvirket av at Norge har tatt imot og bosatt over 30 000 flyktninger i løpet av 2022, hvorav over 7 000 av disse er i regionen vår (tallene er fra IMDI pr 31.12.2022).

Lørenskog er den kommunen i regionen, som har hatt størst prosentvis befolkningsøkning i den nevnte perioden på hele 14,3%, tett etterfulgt av Nannestad kommune på 11,9 % og Ullensaker kommune på 10,8 %. Felles for disse kommunene i tillegg til befolkningsveksten er sentralitet og tilgang på arbeidsplasser.

Rollag kommune har størst prosentvist nedgang i antall innbyggere på hele 3,9 % og er den tredje minste kommunen i Viken etter Flå og Aremark kommune.

I tabellen nedenfor finner vi kommunene våre i definerte innbyggerkategorier basert på folketall pr 1.1.2023. De røde kommunene er sammenslengkommuner, og de blå er kommuner med grensejustering.

Antall innbyggere i definerte kategorier	Antall kommuner	Navn på kommuner
Kommuner under 3 000 innbyggere	8	Flå, Aremark, Rollag, Krødsherad, Nore og Uvdal, Hemsedal, Flesberg og Hurdal
Kommuner mellom 3 000-5 000 innbyggere	8	Nesbyen, Sigdal, Marker, Skiptvet, Hol, Hvaler, Gol og Ål
Kommuner mellom 5 000-10 000 innbyggere	7	Våler, Hole, Jevnaker, Gjerdrum, Råde, Rakkestad og Lunner
Kommuner mellom 10 000-20 000 innbyggere	7	Enebakk, Modum, Nannestad, Frogn, Aurskog-Høland , Vestby og Rælingen
Kommuner mellom 20 000-50 000 innbyggere	13	Nesodden, Øvre Eiker, Ås, Nes , Nittedal, Eidsvoll, Lier, Kongsberg, Ringerike, Halden, Ullensaker, Indre Østfold og Lørenskog
Kommuner mellom 50 000- 100 000 innbyggere	6	Moss , Sarpsborg, Nordre Follo , Fredrikstad, Lillestrøm og Asker
Kommuner over 100 000 innbyggere	3	Drammen , Bærum og Oslo

Nesodden kommune er den kommunen som siden i fjor har endret innbyggerkategori fra å ligge i gruppen med 10-20 000 innbyggere til 20-50 000 innbyggere.

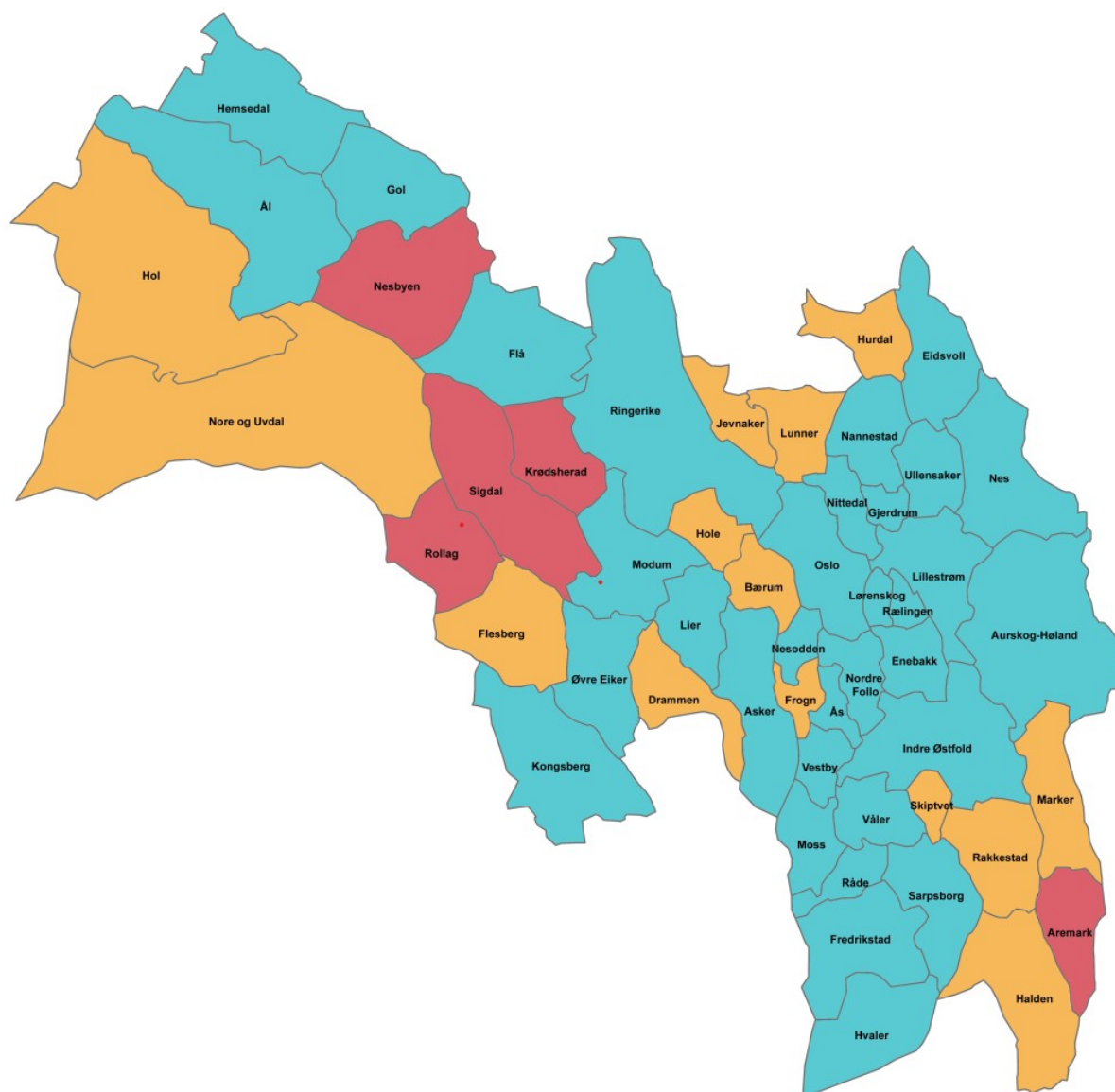
Folketallsutvikling 2023

Nedenfor presenteres folketallsutviklingen for perioden 2019-2023 som kart. For å fange opp spesielle forhold i befolkningsutviklingen fra det ene året til det andre ses tallene i en femårsperiode. Likevel ser vi at flyktningssituasjonen for 2022 påvirker tallene i så stor grad ved at flere kommuner med negativ utvikling og utvikling under landssnittet fremstår med relativ stor innbyggervekst fra 2022 til 2023. Veksten knytte til flyktninger dekker dermed over de utfordringene noen av våre kommuner står ovenfor med stagnasjon eller nedgang i befolkningen.

Fargelggingen av kartet tar utgangspunkt i følgende terskelverdier:

- Kommuner med negativ utvikling
- Kommuner med utvikling under landssnittet
- Kommuner med utvikling over landssnittet

Landets vekst for perioden 2019 – 2023 er på 3 % samlet.

I befolkningstabellen på neste side har SSB for sammenslåingskommuner konstruert de historiske tallene, altså tall for perioden før 2020. Dette gjelder imidlertid ikke kommuner med grensejustering.

Tabellen under viser utviklingen i folketall pr 1.1 for perioden 2019 – 2023:

Faktisk befolkningsutvikling pr 1.1							
	2019	2020	2021	2022	2023	Endring i tall for perioden	Endring i tall for perioden
Halden	31 177	31 373	31 387	31 444	31 730	1,7 %	553
Moss	48 871	49 273	49 668	50 290	51 240	4,6 %	2 369
Sarpsborg	55 997	56 732	57 372	58 182	59 038	5,2 %	3 041
Fredrikstad	81 772	82 385	83 193	83 892	84 444	3,2 %	2 672
Drammen	100 581	101 386	101 859	102 273	103 291	2,6 %	2 710
Kongsberg	27 481	27 723	27 694	27 879	28 793	4,6 %	1 312
Ringerike	30 442	30 641	30 835	31 011	31 444	3,2 %	1 002
Hvaler	4 599	4 668	4 694	4 741	4 762	3,4 %	163
Aremark	1 357	1 325	1 325	1 315	1 329	-2,1 %	-28
Marker	3 592	3 595	3 601	3 578	3 639	1,3 %	47
Indre Østfold	44 320	44 792	45 201	45 608	46 382	4,4 %	2 062
Skiptvet	3 797	3 805	3 825	3 846	3 886	2,3 %	89
Rakkestad	8 230	8 255	8 222	8 312	8 371	1,7 %	141
Råde	7 542	7 508	7 568	7 633	8 317	9,3 %	775
Våler	5 593	5 736	5 805	5 913	6 023	7,1 %	430
Vestby	17 824	18 042	18 290	18 699	19 089	6,6 %	1 265
Nordre Follo	58 237	59 288	60 034	61 032	62 245	6,4 %	4 008
Ås	20 335	20 439	20 439	20 780	21 350	4,8 %	1 015
Frogn	15 761	15 877	15 953	16 084	16 106	2,1 %	345
Nesodden	19 488	19 616	19 805	19 939	20 322	4,1 %	834
Bærum	126 841	127 731	128 233	128 982	129 874	2,3 %	3 033
Asker	93 679	94 441	94 915	96 088	97 784	4,2 %	4 105
Aurskog-Høland	17 173	17 390	17 591	17 754	17 945	4,3 %	772
Rælingen	18 161	18 530	18 730	19 024	19 618	7,4 %	1 457
Enebakk	11 026	11 110	11 065	11 249	11 392	3,2 %	366
Lørenskog	40 106	41 460	42 740	44 693	46 797	14,3 %	6 691
Lillestrøm	85 757	85 983	86 953	89 095	91 515	6,3 %	5 758
Nittedal	24 089	24 249	24 454	24 947	25 440	5,3 %	1 351
Gjerdrum	6 823	6 890	7 043	6 989	7 285	6,3 %	462
Ullensaker	38 234	39 625	40 459	41 565	42 866	10,8 %	4 632
Nes	21 885	23 092	23 422	23 898	24 283	9,9 %	2 398
Eidsvoll	24 919	25 436	26 031	26 716	27 338	8,8 %	2 419
Nannestad	13 682	14 139	14 637	15 074	15 530	11,9 %	1 848
Hurdal	2 864	2 854	2 838	2 905	2 944	2,7 %	80
Hole	6 845	6 799	6 811	6 859	6 888	0,6 %	43
Flå	1 052	1 050	1 049	1 057	1 097	4,1 %	45
Nesbyen	3 315	3 273	3 262	3 273	3 299	-0,5 %	-16
Gol	4 576	4 608	4 636	4 667	4 767	4,0 %	191
Hemsedal	2 481	2 486	2 546	2 611	2 645	6,2 %	164
Ål	4 671	4 674	4 648	4 650	4 862	3,9 %	191
Hol	4 473	4 441	4 434	4 504	4 506	0,7 %	33
Sigdal	3 490	3 467	3 465	3 492	3 479	-0,3 %	-11
Krødsherad	2 239	2 212	2 219	2 189	2 211	-1,3 %	-28
Modum	13 980	14 115	14 166	14 273	14 527	3,8 %	547
Øvre Eiker	19 117	19 423	19 709	20 044	20 495	6,7 %	1 378
Lier	26 373	26 811	27 118	27 584	28 167	6,4 %	1 794
Flesberg	2 694	2 688	2 713	2 720	2 737	1,6 %	43
Rollag	1 419	1 390	1 386	1 370	1 366	-3,9 %	-53
Nore og Uvdal	2 448	2 439	2 412	2 455	2 486	1,5 %	38
Jevnaker	6 846	6 852	6 867	6 908	6 990	2,1 %	144
Lunner	9 051	9 048	9 062	9 144	9 307	2,8 %	256
Oslo	681 071	693 494	697 010	699 827	709 037	3,9 %	27 966
Sammenslåingskommune							
Kommune med grensejustering							
Ås/ Nordre Follo: Før 2020 er tall for Tandbergløkka (del av grunnkrets Østensjø) regnet med under K-3020 Ås. Fra 2020 tilhører området 3020 Nordre Follo.							
Lillestrøm/ Nes: Før 2020 er tall for grunnkrets Rånåsfoss og deler av Hellesjø regnet med under K-3030 Lillestrøm. Fra 2020 tilhører områdene 3034 Nes.							
Råde kommunes folketall pr 1.1.23 kan være påvirket av flyktninger fra Ukraina pga. det nasjonale ankomstsenteret.							

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Postboks 325, 1502 Moss | sfovpost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/oslo-og-viken

